

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Masarykovo klasické gymnázium, s.r.o.

Adresa: Tábořská 1685, 251 01 Říčany u Prahy

Identifikátor školy: 610 451 219

Zřizovatel: Milena Urbanová a Tomáš Urban, 5. května 710, 251 01 Říčany u Prahy

Školský úřad Praha východ, Biskupská 7, 110 00 Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 20. – 25. říjen 2000

Čj.	036251/00-00001
Signatura	oc5du310

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykovo klasické gymnázium s.r.o. v Říčanech u Prahy vzniklo v r. 1991, v tomto školním roce oslaví deset let své existence. Škola je zařazena na základě Rozhodnutí MŠMT ČR ze dne 10. února 2000 do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 12948/2000-21. Studijní zaměření gymnázia je na humanitní předměty (JKOV 79-02-5/79). V době konání inspekce školu navštěvovalo 208 žáků, kteří chodili do 9 tříd (dvě kvarty) všech osmi ročníků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Materiálně technické a psychohygienické podmínky školy:

Masarykovo klasické gymnázium je umístěno v panelovém objektu postaveném cca před 30 lety jako mateřská škola. V současné době je vlastníkem budovy město Říčany, které ji škole pronajímá. Budova byla částečně renovována, přistavěny dvě učebny a vnitřní interiér upraven tak, aby užívané prostory vyhovovaly technickým i psychohygienickým požadavkům současných platných státních norem. Škola po stránce architektonické, estetické i funkční vyhovuje kritériím a účelu jemuž slouží.

V objektu školy je umístěno 9 kmenových učeben, odborná učebna Informatiky a výpočetní techniky, 4 menší učebny, z nichž tři jsou využívány pro výuku jazyka anglického francouzského a německého a jedna jako pomocná učebna. Pedagogický sbor je situován do šesti kabinetů, převážně podle shodné či příbuzné aprobace. Dále jsou v objektu: pracoviště školní kuchyně, výdejna obědů, dvě žákovské jídelny, administrativní kanceláře, knihovna školy, sauna, žákovské šatny, hygienická zařízení, sklad a technické pracoviště. Výuka tělesné výchovy je smluvně zajištěna v prostorách sportovní haly, v sokolovně Radešovice, pro disciplíny lehké atletiky je využíváno hřiště místní organizace Sokol, dále zimní stadion a tenisové kurty. Vyučování probíhá převážně v kmenových třídách, které se vyznačují dostatečnou prostorností, světlostí, vzdušností a přiměřeným nábytkem, ne ve všech případech vyhovujícím antropometrickým i hygienickým požadavkům. Interiéry tříd jsou osobitě a svérázně dekorovány výtvoří žáků, učebními materiály a v nižších třídách i květinami. Vzdušné schodiště i chodby, umožňují bezproblémový komunikační provoz a slouží pro fyzickou a psychickou relaxaci žáků i jejich vyučujících. K relaxaci je užíván i celý zahradní prostor, v němž je škola situována.

Škola má ve vztahu k počtu žáků a ke vzdělávacímu programu velmi dobré prostorové podmínky. Odborná učebny Informatiky a výpočetní techniky je funkčně, kvalitně zařízena. Velikost i kapacitní vybavení kmenových učeben vyhovuje potřebám školy. Vybavení učebními pomůckami pro předměty, jež byly hospitovány, je na méně než standardní úrovni.

ČŠI hodnotí materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků jako dobré.

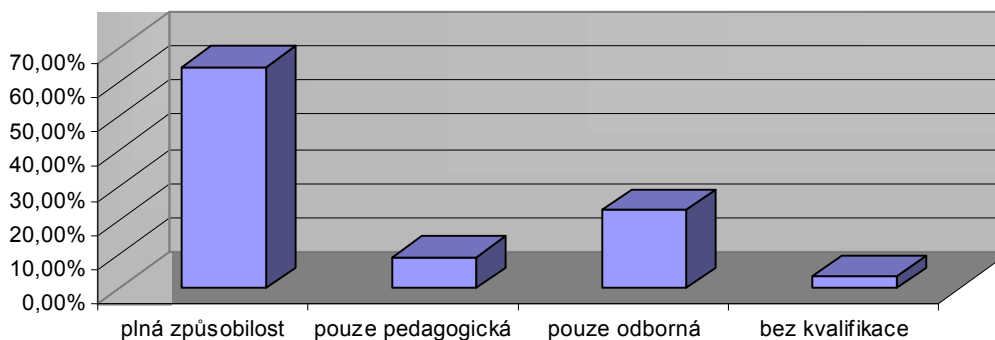
Personální podmínky školy pro zabezpečení výuky:

Ve škole působí 21 učitelů mimo ředitelku školy a její zástupkyni, které nemají vyučovací úvazek. Z uvedeného počtu pracovníků je devět plně odborně způsobilých pro daný stupeň vzdělávání a vyučovaný předmět, sedm má pouze profesní způsobilost pro vyučované odborné předměty, jeden má pouze pedagogickou kvalifikaci. Čtyři učitelé vyučují část úvazku s plnou způsobilostí, část pouze s pedagogickou či odbornou a část úvazku bez jakékoli způsobilosti. Od těchto celkově dobrých podmínek kvalifikovanosti vyučujících je odvozeno obsazení výuky předmětů v jednotlivých ročnících. Vzhledem k nevelkému počtu tříd a tím i vyučujících dochází k tomu, že předměty s malou hodinovou dotací, jsou vyučovány neaprobovaně.

Z celkového počtu 352 vyučovaných hodin je 227 hodin vyučováno s úplnou způsobilostí (což představuje 64,49 %), pouze s odbornou způsobilostí - bez pedagogické kvalifikace je 80 vyučovacích hodin (což je 22,72 %), 32 hodin pouze s pedagogickou kvalifikací, bez potřebné odborné aprobovanosti (což je 9,09 %) a 13 vyučovacích hodin je vyučováno bez jakékoli způsobilosti (což je 3,69 %). Rovněž věková skladba pedagogických pracovníků je příznivá. Rozložení počtu učitelů v jednotlivých věkových dekádách je velmi příznivé a v důchodovém věku jsou zaměstnáni čtyři učitelé, z nichž dva mají částečný pracovní úvazek.

		Pedagogická a odborná způsobilost							
		úplná		jen pedagogická		jen odborná		nevyhovující	
Pedagogičtí pracovníci		interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
		9	0	1	0	7	0	0	0

Procento hodiny vyučovaných s			
plnou způsobilostí	pouze pedagogickou	pouze odbornou	bez kvalifikace
64,49 %	9,09 %	22,72 %	3,69 %

ČŠI hodnotí personální podmínky pro zabezpečení výuky jako velmi dobré.

BLOK HUMANITNÍCH PŘEDMĚTŮ

Český jazyk a literatura

Časová dotace předmětu buď odpovídá schválenému učebnímu plánu, nebo je navýšena v souladu s možnostmi, které ředitelce školy stanovují učební dokumenty. Pro výuku předmětu v jednotlivých ročnících zpracovali učitelé tematické plány, které jsou však většinou stejně rámcové jako učební osnovy a svůj účel tedy nemohou plnit. Ve škole nejsou ustaveny metodické orgány, které by obsah tematických plánů koordinovaly. V plánech tak dochází k nežádoucí obsahové duplicitě a kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je z plánů neprůkazná. Obsahově zcela nevyhovující jsou rozpisy učiva v prvním a druhém ročníku, neboť nekopírují učební osnovu ale učebnice pro základní školu. Do rozpisu učiva není v uvedených ročnících vůbec zařazeno slohové učivo, zápisy v třídních knihách zhruba odpovídají předloženým plánům a pokud by byly v této podobě celoročně realizovány, nebyly by splněny učební osnovy. Příprava pedagogů byla ve sledovaných hodinách zaměřena na obsahovou složku vyučování, metodická příprava byla většinou podceňována a v několika případech měla výrazné nedostatky. Zpracované tematické plány jsou netransparentní a

neobsahují kompletní učivo stanovené rámcovou učební osnovou Český jazyk a literatura čj. 20 596/99-22 ze dne 5. 5. 1999 (viz Výčet dokladů, o které se inspekční zjištění opírá) Celkově má plánování výuky vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu citelně slabá místa. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s právními předpisy a ve skladbě povinných, volitelných i nepovinných předmětů stanovených učebním plánem je dostatek prostoru pro její využití.

Materiální podmínky pro výuku byly v polovině zhlédnutých hodin průměrné, ve druhé polovině kontrolních hospitací měly výrazné nedostatky. Didaktická podnětnost učeben byla nízká, žádná z učeben není účelově vybavena pro vyučování českému jazyku a literatuře. Didaktická technika nebyla využita v žádné ze sledovaných hodin, ve dvou hodinách byl verbální výklad doplněn obrazovým materiálem. V hodinách literatury byly pro práci s uměleckým textem využívány čítanky, literárně historické a literárně teoretické údaje však byly žákům diktovány a jimi zdlouhavě zapisovány do sešitů, přestože jsou k dispozici v běžně dostupných učebnicích. Čistota a pořádek nejsou ve škole prioritou. Psychohygienické zásady byly respektovány při sestavení rozvrhu hodin, z hlediska rytmizace výuky měly však malý prostor. Materiální a psychohygienické podmínky pro sledovanou výuku byly celkově průměrné.

Učivo bylo interpretováno věcně správně. Téma vyučovacích hodin bylo v jejich úvodu deklarováno převážně obecně, konkrétně specifikované výukové cíle deklarovány nebyly, zhodnocení jejich dosažení tedy v závěru hodin nemohlo být prováděno. Struktura většiny sledovaných hodin byla tradiční, převažovaly frontální metody práce s dominancí verbálního projevu učitele. Metody promyšlené týmové nebo samostatné práce žáků byly zařazeny zcela výjimečně a jejich efektivita byla nízká. V hodinách literatury byl vysoký podíl literární historie. Práce s ukázkami z vybraných děl české a světové literatury byla ve zhlédnutých hodinách poměrně častým jevem, ale práce s nimi se většinou omezila jen na stručnou formulaci obsahu. Úroveň interpretace ukázek žáky nemohla vést k poznání a pochopení struktury, významu a estetické funkce literárního díla. Těsné a účelové propojení literární a jazykové složky nebylo ve sledovaných hodinách registrováno. V jazykovém vyučování převažoval písemný pravopisný, tvaroslovný a skladební rozbor nad tvorbou souvislých mluvených projevů monologického a zvláště dialogického charakteru. V závěru vyučovacích hodin byl nedostatečný časový prostor pro shrnutí učiva a vyjádření stanovisek žáků. Frontální způsob výuky včetně jednotného zadání domácích úkolů vytvářel velmi malý prostor pro zohlednění individuálních potřeb a schopností žáků. Z hlediska organizace forem a metod výuky měla menší část sledovaných hodin citelně slabá místa, větší část hodin měla úroveň průměrnou.

Motivace jako samostatný vnitřní prvek metodické struktury do sledovaných hodin zařazována nebyla. Motivační aspekt částečně plnila klasifikace žáků, která využívala převážně formu tradičního individuálního ústního zkoušení. To bylo zaměřeno na nezbytně nutné pamětní znalosti i na pochopení vztahů a souvislostí. Klasifikace byla objektivní a většinou vyučujícím zdůvodněná. Účinnost motivace byla v navštívených hodinách nevyhovující, způsob hodnocení žáků měl průměrnou úroveň.

Předností většiny sledovaných hodin byl vstřícný přístup učitelů k žákům. Respektování jejich osobnosti přispělo k celkově příznivé atmosféře většiny kontrolovaných hodin. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá, převaha tradičního způsobu výuky však omezovala prostor pro diskusi mezi žáky. Kultivovaná komunikace polemického rázu organizována ani nacvičována nebyla. Interakce mezi učitelkami a žáky byla velmi dobrá, četnost a úroveň komunikace byla hodnocena jako průměrná.

Vyučování českému jazyku a literatuře mělo ve většině sledovaných hodin i ukazatelů průměrnou úroveň.

BLOK CIZÍCH JAZYKŮ

Cizí jazyky

Ve škole jsou vyučovány latinský, německý, francouzský a anglický jazyk. V současné době je vyučuje celkem osm pedagogů, z nichž bylo v době konání inspekce přítomno sedm. Hodinová dotace uvedených předmětů odpovídá schválenému učebnímu programu osmiletého gymnázia. Časově tematické plány učiva jsou formální a nefunkční. Jedná se o opsané kapitoly jednotlivých zvolených učebnic. O formálnosti a samoúčelnosti těchto plánů svědčí fakt, že v anglické konverzaci v oktávě bylo učivo rozvrženo i na červen. S tímto stavem kontrastovalo ústní rozvržení učiva dle osnov do jednotlivých ročníků a fungující návaznost výuky jednotlivých vyučujících a vybraných učebnic.

Příprava na jednotlivé shlédnuté hodiny byla v latině průměrná a v ostatních třech předmětech velmi dobrá. Svědčí o pečlivosti jednotlivých vyučujících a značné míře svědomitosti. Zároveň i ukazuje na jejich možnosti ve výuce cizích jazyků. Celkově byla oblast plánování a přípravy výuky velmi dobrá.

S tím nekorespondovaly podmínky, které byly při jednotlivých shlédnutých hodinách zjištěny.

Úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost měli tři vyučující, všichni ostatní byli způsobilí pouze odborně. Materiální a psychohygienické podmínky výuky byly slabinou školy. Škola má vybavenou jednu jazykovou učebnu, její využití však nebylo v průběhu celého konání inspekce zaregistrováno. Výuka probíhala v kmenových třídách, kam si vyučující přenášeli veškeré potřebné materiály. Učebny jsou kromě dvou výjimek vyzdobeny samotnými žáky, nepůsobí esteticky a nic v nich nepodporuje výuku cizích jazyků. Velikost některých židliček v učebně sexty odpovídá prvním třem ročníkům základní školy, jejich celodenní použití nemůže být pro žáky tohoto věku a vzrůstu příjemné. Ze všech běžně používaných didaktických pomůcek byl ve dvou hodinách němčiny, jedné francouzštiny a dvou angličtiny použit magnetofon, žádné jiné pomůcky zaregistrovány nebyly. Názornost výuky byla malá, v žádné z hodin moderních jazyků nebyl použit slovník. Škola má kvalitně vybavenou počítačovou učebnu, nemá však žádný výukový počítačový program ani elektronické slovníky. Personální, materiální a psychohygienické podmínky vzdělávání byly průměrné.

Organizace, formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících rozdílné, přesto je možno vysledovat určité společné jmenovatele. Ve všech shlédnutých hodinách kromě jedné hodiny angličtiny byla dominantní frontální výuka. Vyučující zaměstnávali vždy celou třídu stejnými úkoly a požadavky. Diferenciace třídy, diferenciace úkolů nebyly zaznamenány. Zvláště slabá byla organizace práce v latině, kde nedostatečné zapojení žáků do práce, nedůsledná kontrola a minimální hodnocení vedlo ke značně uvolněnému chování žáků, což se nejvíce projevilo v sextě. Využití vyučovací doby nebylo v některých hodinách dostatečně efektivní a neodpovídalo psychohygienickým požadavkům na délku výkladu, což souviselo se způsobem výuky např. v anglické konverzaci v kvintě, které odpovídalo vysokoškolské přednášce či semináři. Hodiny (kromě francouzštiny) postrádaly strukturovaný závěr a motivaci ke zvládnutí probraného. Výjimku tvořily dvě shlédnuté hodiny francouzštiny, jedna němčiny a jedna angličtiny, ve kterých vyučující prokázali nápaditost a schopnost učit jinak, než je uvedeno výše. Organizace, formy a metody práce v latině byly průměrné, stejně jako v němčině. Ve francouzštině byly velmi dobré a v angličtině průměrné. Celkově byla tato oblast hodnocení vzdělávání průměrná.

Ještě slabší, celkově ale také průměrná, byla oblast motivace a hodnocení žáků. Někteří vyučující vycházeli z předpokladu automatického zájmu a motivace gymnaziálních žáků, navíc – jak již bylo uvedeno výše – připomínaly některé hodiny výuku na vyšší odborné resp. vysoké škole. Ve zhlédnutých hodinách nebyla zaregistrována úvodní motivace žáků ani aktualizace

probíraného učiva – a to ani v případech, kde se to přímo nabízelo (živá slova v latině). Stejně tak nebyly uplatněny mezipředmětové vztahy, což právě latina – a nejen ta – nabízela opakovaně. Velikou absencí všech zhlédnutých hodin bylo nulové průběžné hodnocení žáků, pozitivní či negativní, se silným motivačním charakterem. V několika hodinách došlo ke zkoušení žáků, ale nenásledovalo prakticky žádné veřejné zhodnocení, takže spolužáci ani nezjistili, jak a proč byl jeden z nich klasifikován. Ve všech sledovaných předmětech byla oblast motivace a hodnocení průměrná.

V protikladu s tím patřila komunikace a vzájemná interakce učitel – žák naopak k nejsilnějším oblastem ve vzdělávání školy. Problematická byla – již vzhledem k výše uvedenému – v latině, kde byla průměrná, ve vyučovaných moderních jazycích byla velmi dobrá. Dohodnutá pravidla jednání byla všem známá, až na výjimky akceptovaná a respektovaná. Sami vyučující byli komunikativní, nedostatečná péče byla věnována kultivování žakovského projevu, hlasitosti a srozumitelnosti jednotlivých odpovědí. Vyučující měli příjemný vztah k žákům, ti se nebáli v případě nejasností na cokoli zeptat. Velmi rozdílný byl vztah žáků k jednotlivým předmětům: ostentativně negativní k latině, dosti chladný k němčině, pozitivní k angličtině a nadšený k francouzštině. Oblast komunikace a interakce byla celkově velmi dobrá.

Souhrnně hodnoceno, byly dvě hodiny latiny průměrné a jedna pouze vyhovující; dvě hodiny němčiny průměrné a jedna velmi dobrá; obě hodiny francouzštiny velmi dobré; pět hodin angličtiny průměrných a jedna velmi dobrá.

Celkově byla skupina předmětů cizí jazyky průměrná.

BLOK PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ

Matematika

Prima – kvarta osmiletého studia

Sledovaný předmět je ve třídách nižšího stupně víceletého gymnázia vyučován v předepsané týdenní časové dotaci. Učivo je rozčleněno do jednotlivých ročníků v souladu s výchozím zvoleným vzdělávacím programem, jímž je Generalizovaný plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem (MŠMT ČR čj. 20 594/99-22). Hodinové dotace v jednotlivých ročnících kopírují učební plán s výjimkou tříd kvarty, kde byla týdenní hodinová dotace posílena o jednu hodinu. Vzhledem k složení žakovských skupin je učivo v přiměřené míře rozšiřováno a tematické celky jsou obsahově prohlubovány. Plánování jednotlivých tematických celků do ročníků probíhá ve spolupráci všech vyučujících matematiky. Aktuální příprava na vyučovací hodiny sledované kontrolními hospitacemi obsahově vycházela z těchto plánů.

Výuka je po personální stránce zajištěna velmi kvalitně, obě vyučující splňují předepsané podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Materiální vybavení není dostatečné, především chybí různé žakovské pomůcky, které by umožnily ve větší míře provádět výuku využitím systému zpětné vazby. Bez využití zůstala ve zhlédnutých hodinách také veškerá didaktická technika, přestože by v některých hodinách její využití značně zvýšilo jejich efektivitu. Předmět je vyučován v kmenových třídách, pracovna matematiky ve škole není zřízena.

Společným znakem všech zhlédnutých vyučovacích hodin z hlediska forem práce se žáky byla frontální práce, v níž se však v četnosti reagující na psychohygienické normy střídaly metody výkladu, vysvětlení, demonstrace, dialogu, diskuse, apod. Tak bylo docilováno efektivních výsledků z hlediska učení se žáků. Jedinou formou samostatné práce žáků bylo písemné procvičování a nácvik matematických dovedností. Standardní struktura vyučovacích hodin měla vždy těžiště ve vyvození nové látky na základě zásady soustavnosti s maximálním využitím nabytých znalostí a získaných dovedností žáků. Tento způsob organizace výuky byl založen na tvořivosti žáků, umožňující jim učit se v činnostech, zobecňovat výsledky získané

při řešení konkrétních úloh, třídít jevy, začleňovat nové vědomosti do systému předcházejících. Po stránce odborné bylo ve všech hodinách učivo interpretováno věcně správně.

Prioritou sledovaných hodin byly nácvik interpretace získaných vědomostí i aplikace poznatků na praktických příkladech. Úkoly, které žáci řešili, byly dávány do souvislostí s jejich zkušenostmi z běžného života, volené úlohy měly zpravidla čistě matematický charakter. Ve sledovaných hodinách bylo zaznamenáno, že jsou vždy vítány alternativní způsoby řešení, chyběla však vnitřní diferenciací, práce s talentovanými a průměrnými žáky. Vyučující užívali různých motivačních technik, nejčastěji slovní povzbuzení. Pokud byl klasifikován výkon jednotlivce při zkoušení, byl jen v některých případech stupeň zdůvodněn před třídou, nikdy nebylo využito metody sebehodnocení žáka. Při výuce matematiky se žáci chovali ukázněně, jejich vnitřní aktivita byla výrazná. Mezi žáky a vyučujícími byly zřejmé nekonfliktní vztahy, otevřená komunikace a vstřícnost na obou stranách.

Kvinta – oktáva osmiletého studia

Výuka probíhá v kmenových třídách. Materiálně technické podmínky a možnosti školy pro výuku tohoto předmětu jsou na nižší než standardní úrovni. Absentují pomůcky pro uplatnění moderních vyučovacích metod. Nepostačující je dispozice didaktických pomůcek pro oblasti všech typů rovnic a nerovnic, funkcí, goniometrie, elementární geometrie, analytické geometrie, posloupností a řad, kombinatoriky, případně diferenciálního a integrálního počtu. Didaktickou technikou je škola pro potřeby matematiky vybavena ve velmi sporadické míře, její využití v průběhu inspekční činnosti ve škole nebylo při hospitacích tohoto předmětu zaregistrováno. Všichni žáci mají k dispozici učebnice, případně potřebné učební texty, sloužící obvykle k procvičování učiva či jako samostatné písemné práce a kalkulátory, které běžně využívají. Vybavení školy jinými nosiči informací a programů (audiozáznamy, soubory pro zpětné projektory, videozáznamy, diafilmy, počítačovými výukovými programy apod.) pro tento předmět je v současné době spíše v oblasti dlouhodobých plánů.

Personální zabezpečení výuky předmětu matematika je velmi kvalitní. Matematiku ve vyšších ročnících vyučují tři vyučující s úplnou kvalifikací. Rovněž délka absolvované pedagogické praxe je dostatečná k získání potřebných zkušeností i rutinních dovedností. Jejich organizace práce, komunikační projev a styl výuky jsou adekvátní aspektům, které jsou pro jejich volbu rozhodující, tj. předmětu, danému tématu, věku žáků a úrovni jejich vědomostí. Inspekce se seznámila s prací obou vyučujících předmětu matematika ve všech uvedených třídách školy.

Hodinové dotace v jednotlivých ročnících dodržují normativy stanovené platnými učebními plány. Výuka probíhá podle schválené učební osnovy. Ta je pro jednotlivé ročníky rozpracována v tématických učebních plánech. Pro ně je charakteristické časové rozpracování kapitol jednotlivých tématických celků, konkrétní časové dotace stanovené počtem vyučovacích hodin na každou kapitolu, stanovené cílové vědomosti a dovednosti a základní pojmy, které budou zabudovány do systému vědomostí

Na základě takto zpracovaných tématických plánů se odvíjela i profesní připravenost vyučujících na vyučovací hodiny které, v rámci provedených hospitací, byly převážně hodnoceny jako velmi dobré, s výraznou převahou pozitiv, projevujících se především vysokým procentem úspěšnosti v dosažení vytčených výukových cílů. Společnými charakteristickými jevy hospitovaných hodin předmětu matematika byly:

- konkrétně stanovený a přesně specifikovaný cíl vyučovací hodiny, který vyučující v průběhu vyučovacího procesu neustále sledoval, promyšleně a cíleně k němu vede žáky třídy
- konstrukce hodiny měly sice klasickou strukturu, avšak důsledně a nekompromisně stavěly na zásadě soustavnosti, kdy nové poznatky byly vyvozovány za plného využití všech předchozích vědomostí, k nimž byly dedukční metodou v logickém uspořádání

vyvozovány a přiřleňovány poznatky nové. Ty byly nenásilně vřazovány do vybudovaného systému vědomostí

- tato logická struktura byla podepřena i zápisem na tabuli a volbou typových příkladů
- byly rozvíjeny komunikační dovednosti žáků s trváním na odborné terminologii
- žákům byl poskytován dostatečný prostor pro vlastní logické úvahy k vyvození shrnujících závěrů
- využívání zpětnovazebních mechanismů k ověřování správnosti vyvozených závěrů a získaných výsledků
- třídění, vyhodnocování a využití matematických informací, jejich následné uspořádání do výpočtových struktur

U žáků se projevoval zájem o práci ve vyučovacích hodinách, soustředěností, aktivitou a zjevnou mírou samostatnosti. Prokázali dovednosti užívat algoritmů při řešení konkrétních úloh. Rozumí matematické terminologii i symbolice a funkčně je využívali. Prováděli numerická i grafická řešení a hbitě pracovali s kalkulátorem.

Ve výuce matematiky byla zaznamenána některá pozitiva, ale také negativní zjištění. Na vynikající úrovni je personální zajištění výuky, které je zárukou odborné kvality a které se pozitivně odráží v organizaci, metodách a formách uplatňovaných učiteli, zvláště v nižších ročnících. Velmi dobré jsou i další sledované jevy výchovně vzdělávacího procesu. Plánování, příprava, motivace a hodnocení výuky, komunikace mezi učiteli a žáky mají výraznou převahu pozitiv. Jen vyhovující jsou naopak podmínky materiálního vybavení didaktickými pomůckami a didaktickou technikou.

Výuka matematiky ve třídách nižšího i vyšších stupně osmiletého gymnázia je ČŠI hodnocena jako nadprůměrné úrovně.

Biologie

Předmět byl zařazen do učebního plánu v souladu s MŠMT ČR schváleným učebním dokumentem do sedmi ročníků. V ročnících sedmém a osmém mají zájemci možnost navštěvovat volitelný seminář z biologie. Učební osnova předmětu byla vyučujícím rozplánována do podoby časově-tematických plánů, které neskýtaly možnost probrání všech požadovaných tematických celků obsažených v osnově. Dalším zjištěným nedostatkem v plánování byl fakt, že žáci školy nekonali laboratorní cvičení požadovaná schváleným dokumentem. Tento stav byl v rozporu s právními normami. Vyučující využíval písemných příprav. Plánování pedagogického procesu bylo hodnoceno jako nevyhovující; příprava průměrně.

Personálně byla výuka zajištěna učitelem bez splnění podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v kmenových třídách; ve škole nebyla dosud zřízena odborná pracovna ani laboratoř pro výuku praktických cvičení. V některých ročnících měli žáci k dispozici učebnice, dále bylo ve škole k dispozici určité množství názorných pomůcek, jejichž použití ve výuce téměř nebylo zaznamenáno. Hodiny předmětu byly zařazovány s ohledem na psychohygienické požadavky, ne vždy se toto dařilo. Personální podmínky výuky byly hodnoceny průměrně, materiální jako nevyhovující a psychohygienické podmínky rovněž průměrně.

Organizace, metody a formy práce byly přijatelné pro závěrečné ročníky studia, příp. pro vysokou školu. Byly hospitovány hodiny ve třídách tercie až sexta. Všechny čtyři hodiny byly založeny na dominantní roli vyučujícího, který s minimálním použitím jiného názoru než v učebnici, prakticky sděloval žákům již úplné informace. Tito tak byli postaveni do úlohy

pasivních konzumentů, což zvláště pro žáky nižších ročníků nebylo příliš efektivní. Nejen jediná použitá metoda, ale i malá pestrost forem výkladu způsobovaly malou účinnost výuky. Pozitivně působila občasná aktualizace učiva a sporadické pokusy o problémové otázky. Oblast metod, forem a organizace práce byla hodnocena jako pouze vyhovující.

Průběžných motivačních výzev směrem k žákům bylo malé množství; hodnocení žákovských výkonů téměř nebylo zaznamenáno (zkoušení individuálních znalostí neprobíhalo). Oblast motivace byla hodnocena jako pouze vyhovující.

Interakce a komunikace v jednostranně vedených hodinách bylo poměrně málo, většina interakce se uskutečnila v průběhu frontálního zopakování probraného učiva. Přestože žáci dostávali alespoň formálně prostor, téměř této možnosti nevyužívali. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako pouze vyhovující.

Celkově byly sledovaná výuka biologie hodnocena jako pouze vyhovující.

Chemie

Předmět byl zařazen do učebního plánu v souladu s MŠMT ČR schváleným učebním dokumentem do ročníků druhého až sedmého; zájemci mohou dále v ročníku sedmém a osmém navštěvovat volitelný seminář z chemie. Učební osnova byla vyučujícím rozpracována do podoby tematicko-časových plánů. Vyučující využíval písemné přípravy. Oblast plánování a přípravy výuky byla hodnocena jako velmi dobrá.

Personálně byla výuka zajištěna pedagogem s vysokou odbornou způsobilostí; podmínku pedagogické způsobilosti pro působení ve střední škole splněnu neměl. Materiální podmínky výuky byly ve škole pouze vyhovující, nebyla zřízena odborná pracovna ani laboratoř pro konání doporučených laboratorních cvičení, která se proto dosud nekonala. Zařazování hodin do rozvrhu i jejich stavba respektovala psychohygienické požadavky. Personální podmínky byly hodnoceny průměrně; materiální jako pouze vyhovující a psychohygienické jako velmi dobré.

Byla sledována výuka ve třídách kvarta až sexta. Hodiny se vyznačovaly klasickou strukturou, kdy po frontálním zopakování probraného učiva následovala vlastní expoziční část, shrnutí nově vyloženého učiva nebylo vždy provedeno. Dominantní roli měl sice vyučující, jeho činnost však nespočívala v pouhém předávání již úplných informací žákům. Používal takové postupy a formy práce, aby na většinu nových vztahů a zákonitostí přicházeli žáci sami. Tím byla zajišťována určitá efektivita pedagogického procesu. Negativem zjištěným ve všech zhlédnutých hodinách byla absence jakékoliv názorné pomůcky a využívání pouze tabule k demonstraci některých skutečností. Oblast organizace, metod a forem práce byla hodnocena průměrně.

Vyučující využíval především průběžné motivační výzvy, hodnocení individuálních žákovských znalostí nebylo v hodinách zaznamenáno. Oblast motivace byla hodnocena průměrně. Interakce a komunikace byla založena na vzájemné sebedůvěře a respektování, přestože žáci nepříliš využívali prostoru daného vyučujícím. Oblast byla hodnocena průměrně.

Celkově byla sledovaná výuka předmětu chemie hodnocena jako průměrná.

Zeměpis:

Hodinové dotace výuky zeměpisu jsou ve všech ročnících v souladu s MŠMT ČR schváleným učebním plánem pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem. V rámci disponibilních hodin je věnována dvouhodinová týdenní dotace Zeměpisnému semináři pro žáky septimy a oktávy. Náplň osnovy je vyučujícím rozpracována do tematických plánů pro jednotlivé ročníky a současný školní rok. Ty obsahují rozvržení jednotlivých kategorických celků do témat.

Každému z nich je celoročně stanovena příslušná hodinová dotace a rámcově stanoven termín splnění konkrétního učiva. Plány jsou dostatečně podrobné a plně vyhovují svojí přehledností plánovacím i zpětně ověřovacím účelům. Postrádají verifikaci a schválení ředitelstvem školy.

Výuka probíhá výhradně v kmenových třídách, které svým vybavením nevytvářejí motivační, podnětné a koncentrující prostředí pro kolektiv žáků. Škola je vybavena příslušnými obecně geografickými, administrativními, hospodářskými, politickými a dalšími potřebnými tematickými i pracovními mapami, které jsou přehledně uloženy k operativnímu použití, souborem němých map na projekčních fóliích (pro celý svět) i bohatým vlastním obrazovým a tiskovým dokumentačním materiálem, nashromážděným vyučujícím. Rovněž je k dispozici několik sad diapozitivů, odborné časopisy (National geografic, Geomagazin), vlastní bohatá sbírka minerálů, pohlednic a cestopisů k jednotlivým tématům i státům. K tomuto názornému materiálu je k dispozici i potřebná didaktická technika pro praktické využití a demonstraci, která však není součástí vybavení zeměpisného kabinetu. Všichni žáci mají k dispozici školní atlasy. Negativem je absence učebnic, velkého demonstračního světelného globu, vlastní projekční techniky pro jednotlivé typy demonstračních elaborátů, videokazet, buzol, transparentních modelů a rovněž výukových programů. Výuku předmětu ve všech třídách školy zajišťuje jeden učitel bez odborné způsobilosti, což se však neprojevilo snížením kvality výuky.

Předmět byl hospitován takřka ve všech třídách, v nichž výuka probíhá. Všechny vyučovací hodiny měly jasně stanovený cíl a vyznačovaly se erudicí vyučujícího, střídáním metod práce, promyšlenou organizační strukturou, v níž nechyběla ani samostatná práce žáků na dané téma s využitím příslušných map. Žáci byli vedeni k dovednostem aplikovat poznané učivo v obecně platných podmínkách a životních situacích. Těžiště práce spočívalo ve výkladu vyučujícího soustavně kombinovaném řízeným rozhovorem, což permanentně aktivovalo celou třídu. V každé hodině byly k dispozici potřebné nástěnné mapy a vhodný obrazový materiál a kde bylo potřebné, byly velmi funkčně využity i nezbytné demonstrační názorniny - multiplikáty. Informace byly podávány na požadované úrovni vyspělosti žáků jednotlivých ročníků. Inspekci byl zaznamenán i výrazný prostor pro samostatné aktivní učení jakožto běžná součást výukového procesu. Absence učebnic je vyučujícím kompenzována přípravou tištěných textů a materiálů, což samo o sobě nemůže nahradit nácvik dovednosti a schopnosti funkčně pracovat se studijním textem.

Žáci prokázali schopnost samostatně pracovat, vyhledávat, třídít, kompletovat, porovnávat, analyzovat poznatky, vyvozovat předpoklady, závěry, soudy, atd. Dokladem toho jsou seminární práce a zpracovávané projekty ve všech třídách, v nichž je výuka zeměpisu realizována. Byli motivováni spontánním přístupem vyučujícího i jeho impulzivními apely a výzvami. Samozřejmým jevem v procesu výuky všech hospitovaných hodin bylo maximální využití potenciálních vědomostí žáků v rámci mezipředmětových vztahů, stavbou na nich a navazováním na ně. Vyučující vždy a soustavně prověřoval výchozí znalosti a dovednosti. Jeho otázky při zkoušení a opakování nebyly zaměřeny pouze na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů, příčin a souvislostí a na základě jejich uvědomění provádění aplikací. Samotná organizace vyučovacích hodin byla strukturována tak, aby umožňovala uplatnění co největšího počtu žáků třídy v procesu výuky, skýtala jim možnost pracovat individuálním tempem a uplatnit vlastní aktivitu a iniciativu. Tak docházelo k uplatnění vlastních příkladů a zkušeností žáků. U veškerých tvrzení bylo požadováno zdůvodnění a argumentace. Byla uplatňována nejen registrační složka paměti, ale i logické myšlení. Zkoušení a opakování mělo za cíl větší utvrzování poznatků i schopnost s nimi operovat. Hodnocení výkonu žáků bylo vždy objektivní spravedlivé a silně motivující. Je prováděno na propracovaném bodovacím

systému, který je detailně znám všem žákům a v konečné fázi transformovaném do klasifikační stupnice.

Bylo evidentní, že žák je chápán jako aktivní činitel výuky, jehož osobnost je respektována. Byla zvýrazněna podmíněnost úspěchu výsledku učení na jeho učební aktivitě a vlastním úsilí. Oboustranná komunikace je založena na vzájemné důvěře a respektu, jehož projevem je vytváření prostoru pro vyjádření individuálního názoru, možnosti o něm diskutovat a vést jeho obhajobu. Vyučující vlastním příkladem pracovního nasazení, korektním jednáním a osobitým přístupem pozitivně ovlivňoval vytváření interpersonálních vztahů, prostředí důvěry, spolupráce a adekvátní tolerance.

Oblasti plánování a přípravy výuky měly příkladnou úroveň. Materiálně technické a personální podmínky byly na dobré úrovni. Oblasti organizace, forem a metod výuky se vyznačovaly výraznou převahou pozitiv. V oblastech motivace, hodnocení žáků, interakce a komunikace byla charakteristická příkladná úroveň.

ČŠI hodnotí výuku předmětu zeměpis jako velmi dobrou.

Informatika a výpočetní technika

Hodinové dotace předmětu jsou v souladu s výše citovaným učebním plánem. Výuka se uskutečňuje ve třídách: tercie dvouhodinová dotace, septima a oktáva tříhodinová dotace týdně. Ve všech ročnících se třídy dělí na poloviny. Obsahová náplň předmětu je stanovena učebními osnovami schválenými MŠMT ČR pod čj. 20 596/99-22. Na základě těchto osnov má vyučující zpracovány tematické plány, které nekopírují pouze rozpis učiva osnov, ale konkretizují stanovená témata do jednotlivých dílčích, obsahově stmelovaných celků a ty doplňují počtem přidělených hodinových dotací, aproximativně stanovenými termíny plánovaného splnění vyčtených vzdělávacích cílů i konkrétním vyjmenováním použitých didaktických pomůcek. Plány tak po stránce obsahové, metodicko didaktické i formální splňují kladené požadavky. Jejich návaznost s podrobnějším rozpracováním stanoveného učiva, přesně stanovené cílové vědomosti a dovednosti, určení základních pojmů, které budou zabudovány do systému vědomostí, uvedení vhodných didaktických pomůcek a didaktické techniky, doporučené literatura k prohloubení a utvrzení nových poznatků, apod., spolu s tím, že výuku ve všech uvedených třídách zabezpečuje jediný vyučující, jsou faktickou zárukou zajištění kontinuity výuka tohoto předmětu mezi jednotlivými ročníky. Připravenost vyučujícího na jednotlivé hodinové bloky výuky byla příkladná nejen po stránce osobní fundovanosti, ale i z hlediska metod práce výrazně zohledňujících v procesu vzdělávání jednotu vyučování a učení. Plánování a příprava na jednotlivé hodiny výuky byly v hospitovaných hodinách zcela mimořádné.

Pro výuku předmětu má škola zařízenou jednu odbornou pracovnu, osazenou 13 ks žákovských počítačů různé kvality. Jedná se o počítače s procesorem AMD K6/3D NOW - 300 MHz, operační paměť RAM 32 Dimm/100 a paměť HDD 1,2 GB/5400. Monitory jsou 14 a 15 palcové, což umožňuje žákům dobré editační možnosti. Všechny přístroje mají zabudovanou síťovou kartu Micronet 100/combo a grafickou kartu S3/TRIO AGP 8MB. Počítače jsou napojeny v síti Intranet, poštovní server a intranetový server jsou fyzicky odděleny. K vybavení počítačové učebny patří i tři tiskárny různé kvality, které jsou plně sdílené všemi počítači. Programové vybavení pro výuku předmětu se odvíjí od operačních systémů Windows 95 OSR-0, na něž jsou nadstavbově napojeny textový editor verze Word 97, tabulkový procesor Excel 97, grafický program PowerPoint 97 umožňující prezentaci, prohlížeč Internet Explorer a řada dalších výukových programů. Učebna má účelově upravený nábytek a je v ní instalováno funkční žaluziové zatemnění. Další didaktická technika v této pracovně není instalována, avšak vyučující využívá vlastní didakticky zaměřená CD a

Tutoriály, které umožňují individuální přístup k žákům a pracovat vlastním tempem podle subjektivních dispozic. Žákům je umožněno tři dny v týdnu v době před vyučováním zdokonalovat se v ovládnutí výpočetní techniky pod dozorem vyučujícího IVT. Výuka je realizována jediným vyučujícím, který má pedagogickou i odbornou způsobilost. Přestože vybavení školy zaznamenalo v tomto směru posun v modernizaci a je na standardní úrovni, která umožňuje kvalitní výuku předmětu, má vyučující konkrétní představu o další modernizaci pracovny, která zabezpečí udržování úrovně vzdělávání v dané oblasti. Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Hospitační metodou byly hodnoceny všechny tři třídy, v nichž výuka v hodinových a dvouhodinových blocích probíhala. Všechny hodiny měly konkrétně stanoveny vzdělávací cíl, který byl v logickém uspořádání učiva, při zachování zásady soustavnosti, systematicky naplňován. Metody práce spočívaly na vzájemném prolínání metod slovního projevu, a demonstrace. Za pomoci schematického znázornění postupu, s maximálním využitím, praktických činností, upevňování, prohlubování i bezprostřední kontaktní spolupráce, byly cíleně realizovány vzdělávací cíle. Vyučující demonstroval jednotlivé kroky probíraných operací na grafických schematických nákresech. Tak byly jednotlivé dílčí kroky konkrétní operace zjevné všem žákům učebny. Byly jim poskytovány vědomosti, dovednosti i návyky v systému, který respektoval jejich individuální schopnosti a zároveň umožňoval v každém okamžiku regresivní postup v okamžiku ztráty vzájemné kontinuity. Současně byl vytvářen operační aparát, s nímž je možno racionálně řešit úlohy praktického života. Žáci pracovali soustředěně, aktivně, činorodě a svými individuálními experimenty si ověřovali další alternativy možných postupů. Výraznou předností byla skutečnost, že vyučovací hodiny se vyznačovaly přirozenou komunikační lehkostí, samozřejmostí v poskytování rady a v případě akutní potřeby i přímé pomoci. Charakteristickými znaky hospitovaných vyučovacích hodin bylo ověřování teoretických i praktických znalostí a dovedností žáků i schopnosti jejich praktického uplatnění. V průběhu vyučovacích hodin byla výrazná vysoká koncentrovanost a plné pracovní vytížení. Detailní, verbální výklad, objasňování obvyklých algoritmů a programátorských obrátů se uskutečňovalo na konkrétních příkladech. Žákům byla poskytována nabídka alternativních možností a řešení i příležitost ověřovat si a experimentovat. Byla realizována promyšlená metodická stavba hodin, spočívající na zásadách uvědomělosti, individuálního přístupu a aktivity všech žáků, využívání všech dosud získaných znalostí a praktických dovedností. Obzvláště významná byla konkrétní ukázka uplatnění mezipředmětových vztahů IVT + MAT. Při výuce programu Excel žáci modelovali grafy základních goniometrických funkcí, jejich násobků a násobku argumentu. Předvedli schopnost aplikace získaných vědomostí při řešení konkrétního úkolu. Organizace, formy a metody činností uplatňované v hospitovaných hodinách byly příkladné.

Motivace žáků je průvodním jevem v průřezu vyučovacích jednotek a je praktikována pestrou škálou přirozených, bezprostředních způsobů. Projevovala se jako výrazný stimulační, aktivační i koncentrační aspekt činnosti žáků. Hodnocení jejich výkonu vyučujícím bylo stručné, objektivní s respektováním individuální dispozice a oceněním projevené snahy. Motivace a hodnocení byly velmi dobré.

Ve vyučovacích jednotkách převládala soustavná interakce a komunikace se žáky, jejímž výsledkem byly i okamžité reakce vyučujícího na připomínky a dotazy žáků. Individuální tvorba poznámek a zápisů v průběhu vyučování garantuje efektivní využití času jak vyučujícím, tak žáky. Individuální zápisy žáků mají sice nižší kvalitu po stránce formální, avšak profesní jsou po stránce obsahové a systémové. Tomu významnou měrou přispívají individuálně připravené úkoly pro všechny žáky skupiny i stručné zápisy v počítačové podobě, které vyučující v průběhu vyučovací hodiny žákům rozdal. Osobnost žáka je respektována a evidentní jsou vztahy vzájemné důvěry a přirozeného respektu. Žáci projevují svůj pozitivní

vztah k výuce předmětu. Interakce a komunikace mají velmi dobrou úroveň.

Inspekční zjištění v předmětu Informatika a výpočetní technika jsou velmi dobrá s výraznou převahou pozitivních jevů.

Hodnocení kvality vzdělávání

V oblasti plánování jsou zjištěná pozitiva i negativa v rovnováze. Personální zabezpečení výuky je velmi dobré, materiálně technické podmínky dobré. Sféra organizace výchovně vzdělávacího procesu skýtá výrazné rezervy pro inovaci a je ČŠI hodnocena jako dobrá. Motivace, hodnocení, interakce a komunikace měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu výchovně vzdělávacího procesu v zhlédnutých vyučovacích hodinách jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování vychází z: analýzy stávajících možností a podmínek školy, úspěšnosti absolventů v přijímacích řízeních na vysoké školy i jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Dále z dobré znalosti školy a jejich personálních i materiálních podmínek a z koncepční záměrů o budoucnosti školy. Při precizaci těchto cílů bylo využito i podnětů a připomínek členů pedagogického sboru. Koncepční záměr je zakotven na dvou pilířích: šíři a komplexnosti poskytovaného vzdělání a ekonomickém zabezpečení školy. První spočívá v koncentraci na výuku jazyků, široké uplatnitelnosti informační a výpočetní techniky, podpoře kulturních a sportovních aktivit a rozvoji individuálních schopností i cílového směřování žáků. Programem druhého pilíře je získání finančních zdrojů pro zabezpečení kvalitních podmínek vzdělávacího programu (napojení na Internet, postupné vybavení moderními učebními pomůckami, vybudování lehkooatletického hřiště s relaxačním prostorem, atd.).

Celoroční plán školy který by taxativně uváděl akce, jež hodlá škola v průběhu školního roku realizovat (př.: termíny pedagogických rad, termíny pravidelných operativních porad, školení, profesní vzdělávací akce učitelů, kulturní, sportovní, vzdělávací akce, jichž se účastní žáci, exkurze, tematické turistické výlety, lyžařské výcvikové kurzy, olympiády v jednotlivých předmětech, soutěže, atd, atd.) nebyl ČŠI předložen. Systém v tomto směru je ve škole opačný. Akce jsou realizovány nahodile, podle okamžité nabídky a výběru vyučujících. O nich je pak veden podrobný přehled.

Plán výchovného poradce rovněž není zpracován v písemné formě. Výchovný poradce v průběhu roku:

- plní úkoly uložené ředitelkou školy,
- zprostředkovává žákům předávání informací o školách, na nichž je možno pokračovat ve studiu (kvarta a oktáva)
- zabývá se řešením výchovných problémů, které se v průběhu školního roku vyskytnou
- spolupráce s rodiči
- protidrogová prevence

Pro poslední z uvedených bodů má výchovný poradce zpracovaný orientační plán akcí, které hodlá realizovat ve školním roce 2000/2001 na základě zkušeností získaných v této oblasti v uplynulých třech letech. V rámci programu „Rozhodni se pro život“, je učební plán kvarty v předmětu Občanská výchova posílen v prvním pololetí o jednu hodinu týdně. K realizaci programu je k dispozici videotéka. Nově se zařazuje cyklus přednášek speciálně pro

pedagogické pracovníky s cílem naučit je rozeznávat nejčastěji užívané drogy, jejich účinky a projevy konzumentů. Výchovný poradce neabsolvoval kvalifikační studium výchovného poradenství, má dostatek empatie, sociálního citění a dobrý status v pedagogickém sboru i u žáků.

Zcela specifickou oblastí jsou *tematické výukové plány*, které jsou rozpracováním schválených učebních plánů a osnov. Jsou rozdílné úrovně, ve větší míře formální a pro efektivnost učitelovy práce minimálně funkční. Učební plán vzdělávacího programu a učební osnovy všech předmětů jsou plněny v plném rozsahu. Zahrnuje v sobě i nabídku *volitelných a nepovinných předmětů* ve snaze pokrýt co největší škálu konkrétních zájmů a iniciativ žáků školy. Předmětové komise jako takové ve škole neexistují a tedy ani zápisy z jejich jednání. *Plán kontrolní činnosti* ředitelky školy a jí pověřených vedoucích pracovníků zahrnuje v sobě kontrolu činnosti svěřených úseků. Jejich součástí je i hospitační činnost.

Oblast plánování má pozitiva a negativa v rovnováze a ČŠI ji hodnotí jako dobrou.

Organizování

Organizační řád jakožto základní norma koordinující provoz školy nebyl ČŠI předložen. a nelze se tedy vyjádřit k jeho funkčnosti. Lze však konstatovat, že jeho absence je jednou z příčin, které brání škole v kvalitativním růstu. Absentuje zakotvení kompetencí a povinností vedoucích pracovníků, (§ 74 zákona č. 108/1994 Sb., zákoník práce), vyučujících (§ 73 a § 82 téhož zákona, dále Pracovní řád pro pedagogické pracovníky a ostatní pracovníky škol, čj. 16969/96-42), provozních zaměstnanců, poradních a konzultačních orgánů ředitelky školy, atd. Rovněž *Řád školy* nebyl ČŠI poskytnut k posouzení. Nelze tedy prokazatelným způsobem posoudit jak je zajišťován každodenní chod školy především v pedagogicko didaktickém úseku, jak jsou specifikovány pro školu organizační pokyny stanovené vyhláškou č. 354/1991 Sb., o středních školách, která je porušena v § 14 odst. 2. Nelze prokazatelně posoudit jak je pečováno o zabezpečení práv žáků na základě zákona č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte, jaké podmínky jsou vytvářeny pro komunikaci žáků s vedením školy (právo vznášet připomínky k činnosti školy u vedení školy), totéž i ve vztahu k rodičům žáků, atd. Absence tohoto dokumentu se rovněž negativně projevuje v každodenním chodu školy.

Vnitřní systém přenosu informací směrem k žákům je reprezentován nástěnkami s aktuálními informacemi na chodbě školní budovy, kde by měl být k nahlédnutí i zmiňovaný předpis *Vnitřní řád školy*, případně i *Klasifikační řád*, dále prostřednictvím třídních učitelů. Ve škole je ustavena žákovská samospráva, s podněty a připomínkami se žáci obrazejí prostřednictvím kontaktního učitele na vedení školy. Vyučující gymnázia jsou s informacemi seznamováni na schůzích pedagogických rad, dále bezprostředně při každodenním kontaktu s vedením školy a konečně i prostřednictvím zmíněných nástěnek. Přenos informací o škole směrem k rodičům žáků je zajišťován jednak svolávanými schůzkami rodičů, jednak realizací Dne otevřených dveří, inzerátů v regionálním tisku a účasti školy na prezentacích středních škol regionu. Moderní forma prezentace (stránka na INTERNETU) je ve stádiu příprav.

Dalším zdrojem informací o škole je Výroční zpráva o činnosti a o hospodaření školy. Je v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona ČNR č 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, postihuje všechny oblasti tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Její kvalitu snižuje nadbytečnost prvé poloviny obsahu, která je tvořena legislativními listinami, z nichž pouze jediná (Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol) je požadovaná uvedeným zákonem.

Pro fungování školy nejsou vytvořena dokladovatelná pravidla, u kterých by bylo ověřitelné dodržování v praxi. Oblast organizování je hodnocena jako pouze vyhovující, s citelně slabými místy.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování pracovníků tvoří fungující systém, který spočívá na demokratických principech završených autokratickým řízením (diskuse, konzultace, naslouchání názorům, hledání alternativ a v poslední fázi požadavek nekompromisního plnění). Navazuje na krátkodobé i střednědobé plánování výchovně vzdělávacího procesu. Využívá standardních nástrojů (pracovní porady, pedagogické rady, osobní jednání aj.), jejichž obsah i forma jsou přizpůsobeny velikosti zařízení a jeho personálnímu složení. Závěry z jednání jsou účelně dokumentovány, uložení pracovních úkolů je průkazné. Aktuální informace jsou přenášeny formou přímého kontaktu ředitelky školy i její zástupkyně s pedagogy a zaměstnanci školy. Učitelům je zajišťována pomoc ze strany vedení školy ve formě informací od metodických institucí o pořádání vzdělávacích akcí. Morální a hmotné stimulování je propojeno do systému, který je realizován převážně demokratickými nástroji. Kriteria pro hodnocení pracovníků jsou známa, jsou orientována na hlavní úkoly školy včetně kvality výuky a odborného růstu pedagogů. K pravidelnému sebehodnocení využívá škola autorizovaných prostředků, vedle celostátní sondy MATURANT 99 to byly testy SCIO a Kalibro. Jejich výsledky jsou analyzovány ve vedení školy a závěry jsou vodítkem pro další vzdělávací činnost. Výsledky testů jednotlivých tříd jsou zveřejňovány a úspěšnost či neúspěšnost žáků se promítá do hodnocení pedagogů. Systém řízení skýtá dostatek operativního prostoru pro uplatnění iniciativy a kreativity pracovníků školy. Motivační nápady, individuální struktura zájmů vyučujících, kontakty apod. jsou plně využívány pro pozitivní vývoj školy.

Systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém školy pro stávající školní rok, byl vypracován ředitelkou školy a všichni zaměstnanci s ním byli seznámeni na prvé pedagogické radě. Zahrnuje vnější kontrolní systém, jenž může být ve škole vykonáván vyjmenovanými institucemi a přechází v definování vnitřního kontrolního systému. Konstatuje kontrolní činitele jednotlivých úseků a specifikuje oblasti jejich působnosti. V rámci výkonu přímé a nepřímé kontrolní činnosti provádějí vedoucí pracovníci systémové kontroly svěřených úseků. Tato kontrolní činnost je plánována ředitelkou školy, její zástupkyní a vedoucí ekonomického úseku. O provedených kontrolách jsou prováděny zápisy, které pojmenovávají zjištěné nedostatky i výrazná pozitiva. Kontrolovaný pracovník je se zápisem seznámen. Výsledky kontrol jsou jedním z kritérií hodnocení pracovníků. Ve finálním stupni jsou vyhotovovány souhrnné podklady, z nichž je dedukována analýza dílčích výsledků kontrol a stanovována následná konkrétní opatření.

Samostatnou kapitolu kontrolního systému tvoří hospitační činnost jakožto nástroj k posouzení kvality výchovně vzdělávacího procesu realizovaného učiteli i jako reflexní prostředek řízení didaktického a pedagogického cyklu. Hospitační činnost je, dle záznamů v třídních knihách prováděna, nejsou však z ní pořizovány zápisy. Postrádá rozpracovaný hospitační plán se specifikací zaměření hospitační činnosti (na předměty, třídy, vyučující, sledované cíle vlastního procesu, předem stanovené a monitorované pedagogické jevy a pod).: Vedoucí pracovníci mají své kompetence a povinnosti taxativně uvedeny v pracovních náplních. Součástí těchto povinností je i kontrolní činnost.

Kontrolní plán ředitelky školy je doplněn dalšími úkoly, které tvoří plány kontrol jednotlivých pověřených vedoucích pracovníků přidělených úseků. a zaměřením na cíle kontroly, které jsou směřovány do oblasti pedagogické dokumentace, exkurzí, sportovní činnosti a hospodaření školy. To provádí dvakrát měsíčně firma SECO kontrolou vedení ekonomické dokumentace. Závěrem každého roku je audit hospodaření. Veškerá takto prováděná kontrola má svoji

posloupnost, která v konečné, závěrečné části je završena hodnocením ředitelky školy.

ČŠI se seznámila s kontrolním systémem a jeho mechanismy a konstatuje, že kontrolní činnost je pravidelná a odpovědná. ČŠI hodnotí její úroveň jako průměrnou.

Hodnocení kvality řízení

Hlavní nedostatek v řídicí činnosti spatřuje ČŠI v absenci systémového řízení na principu analytických koncepčních výhledů. Komplexně hodnotí oblast řízení školy jako průměrnou s vyrovnaným stavem pozitiv a negativ.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola vydává každý rok výroční CD-ROM, která má velký ohlas mezi žáky i jejich rodiči. V tomto roce 2000 bylo CD ohodnoceno jako nejlepší prezentace školy na mezinárodní učitelské konferenci ve švédském Mölndalu (součást Göteborgu). Na základě tohoto úspěchu školy bylo město Říčany u Prahy vybráno pro konání 5. mezinárodní konference učitelů IT v roce 2002. Na tomto úspěchu bylo významné i to, že s podstatně jednodušším počítačovým vybavením se podařilo docílit kvalitnějších výsledků než dosáhly „evropské počítačové mocnosti“, jako je Velká Británie, Německo, Švédsko, atd. V březnu 2001 proběhne mezinárodní internetová výměna informací mezi studenty zúčastněných zemí za podpory EU.
- pořádá cyklus přednášek s geografickou tematikou, které realizují žáci pod vedením svého vyučujícího. Přednášky jsou plánovány na každý měsíc a jsou určeny pro občanskou veřejnost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané 10. února 2000 pod čj. 12 948/2000-21 s platností od 17. ledna 2000
- Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR čj. 20 594/99-22 s platností od 1. 9. 1999
- třídní knihy a třídní výkazy
- učební plány, osnovy hospitovaných předmětů a tématické plány vyučujících
- rozvrhy hodin tříd i přiděl předmětů vyučujících
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
- klasifikační řád a bodový systém pro hodnocení předmětu zeměpis
- plán výchovného poradce k protidrogové prevenci ve školním roce 2000/2001
- plán kontrolní činnosti a kontrolní mechanismy ředitelství školy
- vzorek žakovských sešitů, žakovských písemných prací a seminární práce
- Výroční zpráva o činnosti a o hospodaření školy za školní rok 1999/2000
- Zápisy z jednání pedagogické rady

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Vyučování hodnocených předmětů je v globálu dobře personálně zabezpečeno učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí pro daný předmět i typ školy. Kvalifikace pedagogů je využita, není však cíleně doplňována, či zvyšována dalším systémovým vzděláváním. Prostorové kapacita školy je naplněna, počty žáků ve třídách nepřesahují však povolený limit a hygienické normy. Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je pouze vyhovující a v hlavní míře závislé na tvůrčí aktivitě vyučujících, než na systémovém a systematickém vybavování. Podmínky pro práci školy jsou průměrné.

Průběh vzdělávání

Byl hodnocen kontrolními hospitacemi, jejichž škála byla v rozpětí od vynikající (5) po hodiny s výraznými nedostatky (6). Ze sledovaných kritérií je největší prostor pro zlepšení v oblasti organizace vyučování, volbě metod a forem práce a využívání didaktických pomůcek a techniky. Globálně hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako dobrou.

Řízení školy

Vedení školy má stanoveny konkrétní cíle v oblasti vzdělávání žáků. V řízení je upřednostňována participace a demokratický styl. Ředitelka školy prokazuje velmi dobré manažerské schopnosti. Významnými pozitivy jsou motivace pracovníků a přenos informací, oblasti plánování a kontroly jsou průměrné úrovně, organizace vykazuje citelně slabá místa. Nerespektování právních norem bylo ČŠI konstatováno v oblasti pedagogické způsobilosti, organizace vyučování a dodržování učebních plánů.

Při inspekční činnosti nebyla zaznamenána žádná oblast, v níž by docházelo k neefektivnímu čerpání finančních prostředků.

Celkově je úroveň řízení školy hodnocena stupněm průměrný.

Celkové hodnocení školy

Po posouzení sledovaných oblastí je škola celkově hodnocena jako dobrá.

Doporučení:

- Učivo stanovené rámcovou učební osnovou Český jazyk a literatura čj. 20 596/99-22 ze dne 5. 5. 1999 rozdělit transparentně do ročníků
- změnit charakter řízení školy – tak, aby vedl k důsledné a systematické práci v organizaci školy, vzdělávání vyučujících a zároveň vykonával tlak, který by přispíval k zlepšení materiálních i prestižních podmínek školy
- Systémově, koordinovaně a zásadně změnit vybavení školy učebními pomůckami a didaktickou technikou. Od minulé komplexní inspekce došlo ve škole ke stagnaci především v oblasti vybavení didaktickými pomůckami a technikou, s výjimkou výpočetní techniky, která je na standardní úrovni. Stagnace je negativním jevem i v oblasti uplatňování aktivujících forem a metod práce ve výchovně vzdělávacím procesu většiny vyučovacích hodin hospitovaných předmětů.
- sbor vyučujících cizím jazykům je kvalitní, fundovaný, pro svou práci však NEMÁ adekvátní podmínky – zvláště materiální
- je třeba zásadně posílit názornost výuky, zavést aktivní systém práce s cizojazyčnými slovníky a zefektivnit způsob práce s učebnicemi a studijní literaturou

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
/	/	Připomínky k IZ nebyly podány